

بسمه تعالی

طرح سفر یکروزه تهرانگردی (محلہ نیاوران)

الف. برنامه سفر:

ردیف	برنامه	زمان	توضیحات
۱	تجمع در دانشگاه و حرکت	۰۷:۳۰ – ۸:۰۰	
۲	بازدید از مجموعه فرهنگی – تاریخی نیاوران	۰۹:۰۰ – ۱۱:۱۵	
۳	بازدید از حسینیه جماران و منزل امام خمینی (ره) و نماز	۱۱:۳۰ – ۱۳:۰۰	
۴	صرف ناهار	۱۳:۱۵ – ۱۴:۳۰	
۵	بازدید موزه طبیعت و حیات وحش ایران (دارآباد)	۱۴:۴۵ – ۱۶:۰۰	
۶	حضور در دانشگاه	۱۷:۰۰ – ۱۷:۳۰	

ب. توضیحات برنامه سفر:

۱- بازدید از مجموعه فرهنگی – تاریخی نیاوران (کاخ موزه)

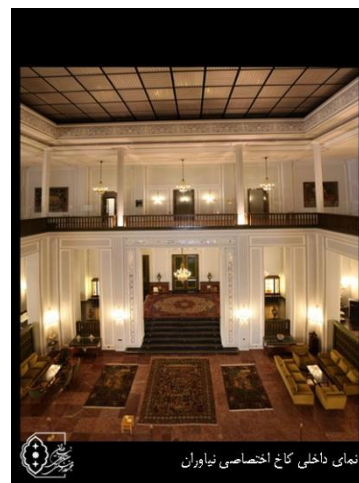
مجموعه فرهنگی – تاریخی نیاوران در باغ بزرگی به مساحت حدود ۱۱ هکتار در شمال تهران قرار دارد که از زیبایی و جذابیت طبیعی و تاریخی فراوانی برخوردار می باشد. بناهای این مجموعه متعلق به دوره های قاجار و پهلوی می باشد .

ابتدا شاهان قاجار این مکان خوش آب و هوا را جهت اقامت ییلاقی خویش برگزیدند. فتحعلی شاه قاجار برای تفریحات تابستانی خود دستور می دهد تا در منطقه ای خوش آب و هوا خارج از شهر تهران که وسعتی بسیار کمتر از امروز داشت باغی مصفا بسازند. درکنار روستایی که «گرده وی» یا «گرده به» خوانده می شد و در نیاوران امروز قرار داشت به جای نیزاری که در همسایگی روستا واقع بود باغ را ساختند. باغ ییلاقی فتحعلیشاه که در جای نیزار ایجاد شد را «نی آوران» نامیدند که بعدا به نام «نیاوران» مشهور شد. محمد شاه نیز در همین باغ بنای کوچک و ساده ای بنا کرد و به دنبال او ناصرالدین شاه «کاخ صاحبقرانبه» را در این باغ ساخت. آخرین بنایی که در دوران قاجار در این باغ ساخته شد مشهور به کوشک احمدشاهی است.

در زمان حکومت پهلوی دوم، برخی از بناهای کوچک این باغ تخریب شد و کاخ نیاوران با سبکی مدرن جهت سکونت وی و خانواده اش ساخته شد .

اکنون محوطه کاخ شامل کاخ اختصاصی نیاوران و موزه پارچه و لباس های سلطنتی، کاخ صاحبقرانیه و موزه حوضخانه، کوشک احمدشاهی، موزه جهان نما، کتابخانه اختصاصی، موزه خودروهای اختصاصی کاخ نیاوران، باغ کتیبه ها و گلخانه ها می باشد .

نمای داخلی کاخ اختصاصی نیاوران

در سال ۱۳۵۷ این کاخ توسط نیروهای انقلابی تسخیر شد و در سال ۱۳۶۰ به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تحویل داده شد. در سال ۱۳۶۵ کاخ موزه نیاوران برای اولین بار گشایش یافت. در سال ۱۳۶۸ مرکز آموزش عالی میراث فرهنگی در محل مدرسه اختصاصی راه اندازی شد و یکسال بعد فضاهای جانبی آن به خوابگاه پسران اختصاص یافت .

در سالهای بعد موزه جهان نما (۱۳۷۶)، کاخ صاحبقرانیه (۱۳۷۷) و کوشک احمدشاهی (۱۳۷۹) نیز در معرض بازدید عموم قرار گرفت.

۲- بازدید از حسینیه جماران و منزل امام خمینی (ره)

جماران ، از دامنه سلسله ارتفاعات البرز، تهران آغاز می شود و در مفصل کوه و دشت گسترش می یابد. چین خوردگیهای البرز که در دماوند و توچال قد راست می کنند سایه بر شهر آفتاب افکنده اند و به لطف لطیف نسیمی که از حواشی دامنه های ارتفاعات می وزد تهران نفس می کشد. ده جماران میراث به جای مانده از باغستانهای تهران عصر صفویه است که چهره معماری کنونی آن نشانه درهم آمیختن سنت و تجدد است .

هنوز هم از زاویه برج و باروی معماری جدید بافت قدیمی ده جماران با دیوارهای سنگی و کاهگلی به چشم می آید و از کوچه های تنگ و مشجر آن نسیم موسیقی آواز پرندگان به پرده های گوش می وزد.

منزل اجاره ای امام یک ساختمان آجری ساده با حیاطی به مساحت تقریبی ۴۰ متر مربع است، اتاق پذیرایی امام با یک کاناپه و طاقچه ای ساده، به اتاقی متصل است که مجموعه محل زندگی و ملاقات های امام را تشکیل می داد. از امتیازات این بیت مجاورت آن با حسینیه جماران بود که بعد از استقرار حضرت امام در این منزل، حیات خانه به وسیله یک راهروی موقت به بالکن حسینیه متصل گردید که

همواره مشتاقان زیارت آن وجود ربانی با حضور در حسینیه جماران از برکت مصاحبت و فیض رهنمودهای انسان ساز آن حضرت بهره مند می شدند.

ساختمان حسینیه جماران در سال ۱۲۷۵ هجری قمری توسط آیت الله مرحوم سید ابراهیم جمارانی وقف گردید و در سال ۱۳۵۵ هجری شمسی به همت اهالی جماران بازسازی شده است.

با توجه به اینکه حسینیه قبل از اقامت حضرت امام در دست بازسازی بود و امر گچکاری آن پس از اقامت ایشان باید انجام می شد ولی حضرت امام با این اقدام مخالفت می کنند و می فرمایند تا من زنده هستم، اینجا گچ نمی خواهد.

ایوان حسینیه حدود ۲ متر از سطح زمین فاصله دارد و درب نصب شده در ایوان به حیاط منزل امام گشوده می شود «کلمه الله هی العلیا» و صدلی حضرت امام دو تکیه گاهی بودند که یکی روح و دیگری جسم ایشان را نگاه می داشتند .

حسینیه جماران با قدمت حدود ۱۴۰ سال با پنجره ها و در قوسی شکل و مشبک به اسرار امام سادگی خود را حفظ کرده و کفپوش آن، زبلوهایی از محل نذورات مردمی است.

۳- درباره موزه طبیعت و حیات وحش ایران(دارآباد)

با توجه به تعریف ایکوم ، که موزه ها را نهادی دائمی با اهداف غیر انتفاعی در خدمت جامعه و توسعه آن میداند و پژوهش هایی را در مورد شواهد مادی بشر و محیط زیست انجام می دهد ، این شواهد را گرد هم می آورد ، منتشر میسازد و به منظور مطالعه ، آموزش و تحقیق در اختیار همگان قرار میدهد، موزه دارآباد نیز بعنوان یک موزه تاریخ طبیعی قصد دارد علاوه بر به نمایش گذاشتن نمونه ها که بیشتر جنبه تفریحی و سرگرمی دارد، بخش های آموزشی و تحقیقاتی خود را با تشکیل هیئت علمی در کلیه زمینه ها و تخصص های مرتبط با اهداف موزه گسترش داده و تقویت نماید.

لذا با قبول این موضوع که میراث های به جا مانده شامل میراث فرهنگی ، تاریخی و طبیعی است و میراث طبیعی کشورمان از قدمت چند صد میلیون ساله برخوردار می باشد. ما نیز قصد آن داریم با ارتقا زیر ساخت های علمی- تحقیقاتی در زمینه های علوم طبیعی، موزه را به موزه ملی در زمینه حیات وحش تبدیل نموده و به عنوان یک پایگاه و مرجع علمی - تحقیقاتی به ایران و جهان معرفی نماییم.

مهمترین وظیفه موزه های تاریخ طبیعی مطالعه و بررسی میراث طبیعی و انتقال این دانش از طریق آموزش و به نمایش گذاردن نمونه های قابل نگهداری در جهت افزایش

دانش زیست محیطی مردم و تشویق به حفاظت از آنها است.

از دلایل پیدایش این مجموعه ها ، که در بر گیرنده نمونه های طبیعی هستند ، افزایش علاقه به تاریخ انسانی و طبیعی از جمله حیات وحش بوده است. حیات وحش به معنای تمام موجودات زنده از گیاهان، جانوران، باکتری ها و سایر موجودات ذره بینی که در محیط طبیعی خود زندگی می کنند.

کشور ما به علت وسعت زیاد، چین خوردگی ها، پستی و بلندی ها و شرایط اقلیمی خاص از زیستگاه های طبیعی با ارزش است که گونه های متنوع و بی نظیری از حیات وحش گیاهی و جانور را در دل خود جای داده است. این شرایط اقلیمی ویژه موجب شده است تا حدود ۸۰۰۰ گونه گیاهی ، حدود ۱۱۴۱ گونه جانوری در برگیرنده بیش از ۵۱۷ گونه پرنده، حدود ۲۳۴ گونه خزنده، ۱۷۴ گونه ماهی، ۱۹۴ گونه پستانداران، ۲۲ گونه دوزیست و تعداد قابل توجهی از بی مهرگان در این محیط به زیست خود ادامه می دهند. هر چند توجه به این امر ضروری است که از میان این گیاهان و جانوران تعدادی از گونه ها در معرض خطر انقراض قرار دارد.

موزه دارآباد در سال ۱۳۷۶ به عضویت شورای بین المللی موزه ها (ICOM) و کمیسیون آموزش و ارتباطات سازمان جهانی حفاظت از طبیعت (IUCN-CEC) در آمد و در همین سال به شبکه جهانی اینترنت نیز پیوست.

موزه طبیعت و حیات وحش ایران در بخش های متعدد نمایشگر نمونه های زیستی متنوع ایران است و در سالن های آن پنج راسته پستانداران شامل خرگوشها، جوندگان، گوشتخواران، فردسمان، زوج سمان در ۱۳ خانواده در برگیرنده خرگوش، سنجاب، موش، سگ سانان، خرسها، راسو، کفتار، گربه سانان، اسب و الاغ، گوزن، گاوسانان،

خوکها و فک ها بیش از ۲۶ گونه از موجودات را به نمایش گذاشته است .

همچنین افزون بر ۱۶۵ گونه پرنده از مجموع حدود ۵۱۷ گونه پرنده شناسایی شده در ایران در سالن های موزه به نمایش در آمده است. از نمونه های قابل توجه و کمیابی که به مجموعه جانوری موزه اضافه شده پوست ببر منقرض شده ایران است.